

Sluttrapport for Bolystprosjektet 31.08.13 – 31.12.15

Til: KMD

Fra: Haram kommune

Prosjektleder: Therese Breen Brudevoll

Kontaktperson i fylkeskommunen: Gunhild Dahle

Dato: 31.12.15

Vedlegg:

Tiltaksoversikt med sluttvurdering og videre handlingsplan.

Prosjektregnskap

Følgforskning rapport fra NIBR

Behovsanalyse tilflyttere.

2. INNLEDING:

Høsten 2013 mottok Haram kommune midler fra KMD for oppstart av bolystprosjekt i Haram kommune med varighet frem til 31.12.15

Bakgrunnen for søknaden var at Haram kommune ville utvikle et system som ga uttrykk for felles forståelse og handling i arbeidet for integrering av innvandrere i kommunen.

I løpet av prosjektperioden skulle en kartlegge og prøve ut aktuelle tiltak og identifisere hensiktsmessige satsningsområder i integreringsarbeidet som kunne videreføres og settes i system.

Gjennom hele prosjektperioden er det jobbet etter mål som ble utarbeidet i forbindelse med prosjektplanen og resultatene i prosjektet bærer preg av gode samarbeidsprosesser og bred forankring.

De fleste tiltakene i prosjektet videreføres etter at prosjektet er ferdig.

2 Forankring av prosjektet:

Styringsgruppe: Representanter fra kommune og næringsliv.

Referansegruppe: Styret i Haram Næring og Innovasjonsforum.

Ressursgruppe: Representanter fra målgruppen.

Kommuneorganisasjonen: Rådmann

Politisk: Kommunestyret

3. Målgruppen for prosjektet:

Hovedmålgruppen for prosjektet har vært arbeidsinnvandrere og familien deres. De fleste mål og tiltak i prosjektet vil likevel være aktuelle for alle tilflyttere til Haram kommune.

4. Prosjekt mål og måloppnåelse

Hovedmålsetting:

Haram kommune skal utvikle et bærekraftig program for å ta mot og integrere innvandrere, slik at de blir deltakere i arbeidsliv og lokalsamfunn.

Måloppnåelse:

I utarbeidelsen av prosjektplanen definerte styringsgruppa begrepet “bærekraftig program” til å handle om et system som skulle leve videre etter at prosjektet var ferdig. Et program eller system som utvikler seg over tid og et system som skal være synlig og som formidler en retning i integreringsarbeidet på systemnivå i kommunen.

Gjennom etablering og videreføring av tiltak knyttet til mottak, informasjon, kommunikasjonsstrategier og tilbud om tilpasset språkopplæring har Haram kommune et godt utgangspunkt for å oppnå et bærekraftig program for å ta i mot og integrere innvandrere, slik at de blir deltakere i arbeidsliv og lokalsamfunn. Dersom programmet/systemet skal leve videre etter at prosjektet er ferdig er det av stor betydning at tiltakene følges opp av kommunens ledelse/rådmann og andre som er gitt ansvar gjennom handlingsplan og gjennom oppfølging av kvalitetssystemet i kommunen.

Resultatmål:

- Kartlegge, utvikle og prøve ut tiltak i forhold til hovedmålsettingen og målgruppen i prosjektet
- Vurdere videreføring av aktuelle tiltak.
- Utarbeide konkret forslag til program som kommunen kan ta inn på systemnivå (jf. definisjon av bærekraftig program).

Måloppnåelse:

I løpet av prosjektperioden er det prøvt ut ulike tiltak knyttet til hovedmålsettingen i prosjektet. Det er utarbeidet en handlingsplan der flere av tiltakene er videreført og implementert i kommunens kvalitetssystem.

Handlingsmål:

For å nå det overordnede målet skal prosjektet ta i bruk følgende virkemidler og ha som mål å være:

- Kunnskapsbasert: Prosjektet skal ta i bruk og formidle kunnskap om integrering som begrep og fenomen.
- Samarbeidrettet: Prosjektet skal invitere til samarbeid med aktuelle interessenter i kommune, næringsliv, lag og organisasjoner og andre kommuner.
- Handlingsorientert: Prosjektet skal kartlegge, ta del i, følge opp og initiere ulike tiltak knyttet til målgruppen i prosjektet.
- Resultatorientert: Prosjektet skal bidra til å synliggjøre tiltak og handlinger gjennom dokumentasjon og resultat. Undervegs i prosjektet skal en ha fokus på muligheten for videreføring av aktuelle tiltak etter prosjektets slutt.

Måloppnåelse:

Tiltakene i prosjektet ble valgt med bakgrunn i faktakunnskap blant annet hentet fra behovsanalyse og forskningsresultater.

Prosjektet har hatt fokus på et bredt samarbeid. I perioden har det vært et nært samarbeid med flere tjenestenivå i kommunen, med næringslivet, representanter fra målgruppen, på tvers av kommunegrenser, fylkeskommunen, samt lag og organisasjoner.

Det er igangsatt flere handlinger knyttet til tiltakene i prosjektet. Disse er synliggjort på sosiale medier og gjennom presse og media .

Gjennom hele prosjektet har det vært fokus på implementering og videreføring av tiltak som er hensiktsmessige for å nå hoved målsettingen i prosjektet.

Delmål

For å avgrense hovedmålsettingen ble det valgt ut fire delmål:

Delmål 1: Felles plattform:

Sette i gang prosesser som skal bidra til felles forståelse for integreringsarbeidet i Haram.

Delmål 2: Informasjon:

Utvikle tilgjengelig, praktisk og konkret informasjon til tilflyttere i Haram.

Delmål 3: Språk:

Ta initiativ til samarbeid om videreføring og utvikling av tiltak som skal gi innvandrere økte ferdigheter innen det norske språket.

Delmål 4: Deltakelse i lokalsamfunnet:

Prøve ut og følge opp tiltak som kan bidra til aktiv deltakelse i lokalsamfunnet.

Måloppnåelse:

I forbindelse med delmålene ble det laget en oversikt over tiltak, mål, resultat, videreføring og forslag til videre arbeid. Denne ligger vedlagt under "Tiltaksoversikt med sluttvurdering og videre handlingsplan".

Alle delmålene i prosjektet er tatt inn som satsningsområder i strategien for Haram Næring og innovasjonsforum f.o.m 2016, noe som skal sikre videreføring av tiltakene etter at prosjektet er ferdig.

3. Har prosjektet nådd frem til målgruppen?

Hovedmålgruppen for prosjektet er arbeidsinnvandrere og familien deres. De fleste mål og tiltak i prosjektet er like aktuelle for alle tilflyttere til Haram kommune.

Gjennom prosjektet har vi nådd frem til målgruppen både indirekte og direkte;

Indirekte blant annet ved at vi har tatt utgangspunkt i forskning og faktaopplysninger om målgruppen når vi har satt i gang tiltak. Noen eksempler på dette:

- Gjennomføring av behovsanalyse.
- Følgforskning fra NIBR
- Gjennom arrangement som for eksempel; frokostseminar, fagdager, idedugnader og informasjonsmøter. Her har problemstillinger omkring integrering vært drøftet i samarbeid med kommune, næringsliv og frivillige lag- og organisasjoner.
- Utvikling av kommunikasjonsstrategi
- Krisekommunikasjon/beredskapsplan mer tilpasset den flerkulturelle delen av befolkningen.
- Utvikling av språkkurs

Direkte ved å prøve ut og etablere tiltak med mål om at dette skal bidra positivt i forhold til integrering hos innbyggere med innvandrerbakgrunn, samt involvering av representanter fra målgruppen i utviklingsarbeidet. Noen eksempler på dette er:

- Leksehjelp til foresatte
- Utvikling av informasjonsmateriell og opprettelse av egen nettportal for tilflyttere med førstehåndsinformasjon på flere språk.
- Utvikling og tilpassing av krisekommunikasjon med spesielt fokus på det kulturelle mangfoldet i Haram kommune.
- Tilflyttertjeneste
- Språkkafe
- Kunnskap og faktabasert frokostseminar har blitt gjennomført med god oppslutning fra kommune, lag- og organisasjoner, fylkeskommunen, INN kontor og næringsliv. Totalt er det gjennomført tre frokostseminar der vi har hatt inn foredragsholdere blant annet fra Møreforskning, Møre og Romsdal fylkeskommune og NIBR.
- I juni 2014 ble det gjennomført behovsanalyse for å kartlegge kommunikasjon- og informasjonsbehovet før, under og etter flytting til Haram kommune. Analysen ble gjennomført av "I&M" og "Pulsana" blant annet gjennom samtale i fokusgrupper. Målgruppen var arbeidsinnvandrere og deres partnere. Analysen har blitt et viktig arbeidsverktøy, spesielt i utviklingen av informasjon- og kommunikasjonsstrategi. Vi fikk gode medieoppslag i etterkant, der vi fikk satt fokus på prosjektet også utenfor kommunegrensene. Vi ble også kontaktet av flere som var interessert i resultat og fremgangsmåte for gjennomføringen.
- Arbeidet med utvikling av informasjon- og kommunikasjonsstrategi – et bærekraftig program for å gi konkret og nyttig "førstehåndsinformasjon" til innvandrerbefolkningen i kommunen, ble ferdigstilt etter planen 01.07.15. Innen dette tiltaket samarbeidet kommune, representanter fra innvandrerbefolkningen, næringsliv, ulike tjenester i kommunen, frivillige lag- og organisasjoner. I deler av dette tiltaket var det behov for ekstern bistand. Dette ble konkurranseutsatt og det var TIBE samfunn som fikk tilslaget.
 - Utvikling av kommunikasjonsstrategi med handlingsplan.
 - Nettportal med førstehåndsinformasjon om skole, barnehage, arbeidsliv, NAV, helse, dugnad m.m. Denne med linker til utfyllende informasjon.

- Utvikling av krisekommunikasjon, der en spesielt fokuserer på hvordan en skal nå frem til innvandrerbefolkningen ved kriser.
 - Velkomstpakke med velkomstbrev, New in Ålesund region”, kart, 10 gode råd fra andre innvandrere, informasjon om tilbud fra frivilligsentralen m.m.
 - Strategisk historiefortelling om Haram. Enkel fortelling om Haram før, nå og i fremtiden, som både kan nyttes av næringsliv og kommune når nye tilflyttere kommer til.
 - Informasjonsmøte til tilflyttere/arbeidsinnvandrere.
 - Tilflyttertjeneste i forbindelse med servicetorget i kommunen.
- Gjennomføring av leksekurs for foresatte for skoleåret 2014/2015. Dette tiltaket ble finansiert i samarbeid med Bolyst og LUK- prosjekt. Her er gode resultater og tiltaket videreføres i skolens system f.o.m skoleåret 2015/2016
 - Har deltatt med oppgave fra prosjektet på Grundercamp ved to skoler i kommunen, henholdsvis i uke 15 og 50, 2014 og uke 50 i 2015. Tema for oppgavene var innvandring. I ett av prosjektene ble det utviklet en velkomstpakke med fokus på unge innvandrere. Her kom det frem noen gode ideer til innhold i kommunens velkomstpakke.
 - Arbeid med kommunikasjonsstrategi og informasjonsarbeid er godt i gang og en jobber kontinuerlig med implementering og videreføring i kommunens system. Deler av tiltaket (leie av kompetanse TIBE samfunn), finansieres av midler fra LUK- prosjekt, mens prosjektleder for Bolystprosjektet leder arbeidet inn mot kommunen.
 - Felles fagdag for grunnskolene ble gjennomført den 13.08.14. Tema integrering i skolen
 - Utviklet informasjon- og kommunikasjonsstrategi med fokus på målgruppen.
 - Gjennomført språkkafe i samarbeid med frivilligsentralen i Haram.
 - Følgeforskning fra NIBR. Denne ble ferdig i juni 2015. Resultat ble lagt frem på felles fagdag mellom kommune og næringsliv høsten 2015. Et av målene med denne fagdagen var å introdusere tilflyttertjenesten i kommunen, samt se på mulighetene for samarbeid om tiltak ut i fra de resultatene som kommer frem av rapporten fra NIBR.

4. Geografisk effekt:

Resultatene i prosjektet vil ha effekt

- Helt lokal effekt
- Effekten kommer til hele kommunen
- Effekten kommer innen flere kommune i regionen

5. Kort beskrivelse av metodikk:

Prosjektet har tatt utgangspunkt i en hovedmålsetting som er avgrenset til fire delmål.

Prosjektet har vært tidsavgrenset med varighet i perioden 01.08.13 – 31.12.15

Prosjektet ble planlagt og gjennomført i samarbeid flere interessenter og var organisert med styringsgruppe, referansegruppe og har vært gjennomført i tråd med fremdriftsplan og milepælsplan.

Prosjektet skal belyse tema med utgangspunkt i faktabasert kunnskap som utgangspunkt for tilnærminger og løsninger.

Arbeidsprosessen krever innhenting, gjennomarbeiding og vurdering av informasjon, og prosessen innbyr til forskjellige arbeidsmåter.

Status på tiltak vurderes undervegs i prosessen og det legges stor vekt på hva som kan videreføres etter prosjektperioden er over og som kan settes inn som et “bærekraftig” program.

Prosjektet har lokal tilknytning, men er “delingsvillig”. Det er tverrfaglig og krever kunnskap og innsikt på ulike fagområder. Det er derfor lagt opp til tett samarbeid med ulike fagmiljø i kommune, næringsliv, fylkeskommune og i forskningsmiljø.

Prosjektet resulterer i et flere “produkt” eller tiltak, dvs erfaringer og resultater som kan formidles overføres til andre.

Prosjektet blir vurdert i en sluttrapport som vil synliggjøre hva prosjektet har lykkes med, videreføring av tiltak og eventuelt forslag om hva det kan jobbes videre med.

Viser for øvrig til tidligere vedlagt prosjektplan, tiltaksplan og fremdriftsplan.

6. Overføringsverdi

- Synliggjøre resultat gjennom ulike media.
- Erfaringsutveksling på tvers av kommunegrensene
- Videreføring av tiltak på tjenestenivå i kommunen
- Videre samarbeid med næringsliv
- Etablere tettere samarbeid med lag og organisasjoner

7. Ekstern kommunikasjon:

03.06.13: Presentasjon på Gardemoen.

06.11.13: Bolystsamling, Håholmen.

28.01.14: Plannettverkssamling

19.02.14: Presentasjon av prosjektet, Sunndal.

03.03.14: Placementseminar

14.05.14: Nettverkssamling

05.09.14: Deltatt på kurs Bolyst Herøy

15.10.14: Boligseminar

20.10.14 Fagsamling Frøya

13.11.14: Dialogmøte MRF

14.11.14: Nettkonferanse FAFO

25.11.14: Mørekonferansen

02.12.14: Innlegg politikere fylkeskommunen

12.02.15: Lokal samfunnsutvikling i regi av MRF

24.03.15: Innlegg Styremøte HNI (Haram Næring og Innovasjonsforum)

26.05.15: Innlegg Styremøte HNI (Haram Næring og Innovasjonsforum)

15.10.15: Frokostmøte/Workshop kommune, næringsliv i samarbeid med NIBR

8. Hvilke målsettinger i distrikts- og regionalpolitikken hører prosjektet hjemme i?

- Stabilisere eller øke befolkningen
- Styrke, sikre eller etablere arbeidsplasser
- Opprettholde/videreutvikle eksisterende virksomhet eller bidra til nyetableringer
- Økt innovasjon eller innovasjonsevne
- Økt kompetanse (både realkompetanse og formalkompetanse) for målgruppen
- Å gjøre stedet/kommunen/området mer attraktivt som bosted eller lokaliseringssted for bedrifter?

9. Videreføring

Med utgangspunkt i hovedmålet i prosjektet har styringsgruppen definert begrepet “bærekraftig program” til å handle om et system som skal leve videre etter at prosjektet er ferdig. Et program eller system som utvikler seg, og har en livsløpstanke. Et bærekraftig program skal også være et system som er synlig og som formidler en retning i integreringsarbeidet på systemnivå i kommunen.

Med utgangspunkt i dette er et av handlingsmålene at prosjektet har en gjennom hele prosjektperioden hatt fokus på synliggjøring av tiltak og handlinger gjennom dokumentasjon og resultat. Undervegs i prosjektet har en til enhver tid hatt fokus på muligheten for videreføring etter prosjektets slutt.

I forhold til fremdriftsplanen og tiltaksplanen i prosjektet er de fleste tiltak gjennomført. Vi så etter hvert at noen av tiltakene utpekte seg til å være mer bærekraftige enn andre. Dette gjaldt spesielt mottak av innvandrere gjennom tilflyttertjeneste, informasjon og kommunikasjonsstrategi med fokus på

innvandrere i kommunen, leksehjelp til foresatte med innvandrerbakgrunn, språkkafe, samt utvikling av tilbudet innen norskopplæring. Flere “bærekraftige” tiltak er implementert på systemnivå i kommunen og videreføres etter at prosjektet er ferdig.

Viser for øvrig til vedlagt tiltaksoversikt med sluttvurdering og videre handlingsplan.

Viser også til vedlagt informasjon- og kommunikasjonsstrategi med handlingsplan.

10. Økonomi

Følgeforskning	190 000	-	-	150 000	150 000
Kostnad til utstyr, møte, arrangement, leie av lokaler.	190 000	50 143	29 561	21 074	100 778
Leie av kompetanse, kompetanseutvikling	142 000	-	126 332	19 501	145 833
Lønnskostnader inkl sosiale kostnader	1 570 000	70 527	694 361	538 975	1 303 863
Sum					1 700 474
Samarbeidspartnere bruk av tid.	570 000	63 300	116 700	184 500	364 500
Tidsbruk egenandel	1 140 000	330 300	498 570	119 700	948 570

Vedlagt ligger detaljert regnskap for hele prosjektperioden.